Η Ακαδημία Αθηνών εξέλεξε την Πέμπτη, 30 Μαΐου 2019, τον κ. Irad Malkin, καθηγητή της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας και της Μεσογειακής Ιστορίας και Πολιτισμών στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ, ως ξένο εταίρο της στον κλάδο των κλασικών σπουδών, στην Τάξη των Γραμμάτων και των Καλών Τεχνών. Ο κ. Malkin είναι ένας από τους επιφανέστερους και κυρίως πλέον πρωτότυπους ιστορικούς της αρχαίας Ελλάδας διεθνώς.

Ακολουθεί συνοπτικό βιογραφικό σημείωμα του κ. Irad Malkin.

Ο καθηγητής Irad Malkin είναι τακτικός καθηγητής στην έδρα της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ από το 1996, καθηγητής στην έδρα Μεσογειακής Ιστορίας και Πολιτισμών στο ίδιο Πανεπιστήμιο από το 2003 και επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης για το χρονικό διάστημα 2017-2022.

Αναγορεύθηκε διδάκτωρ Αρχαίας Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβανίας το 1982, έτος κατά το οποίο και άρχισε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία στο Πανεπιστήμιο του Τελ Αβίβ, και έκτοτε έχει διδάξει σε πλήθος ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της αλλοδαπής (ενδεικτικά μνημονεύουμε ότι υπήρξε 7 φορές Directeur d' études ή Professeur invité στην École Pratique des Hautes Études και την École Normale Supérieure των Παρισίων, προσκεκλημένος επιφανών καθηγητών, όπως του Maurice Aymard, του Marcel Detienne, του François Lissarrague και του Pierre Vidal-Naquet, Membre invité στο Institut Universitaire de France, επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Johns Hopkins της Βαλτιμόρης, το Πανεπιστήμιο της California στο Berkeley, το Πανεπιστήμιο του Montreal κ.ο.κ.). Υπήρξε επί τριετία Πρόεδρος της Επιτροπής απονομής του υψηλότατου κύρους Dan David Prize και είναι συνιδρυτής/συνεκδότης της *Mediterranean Historical Review.*Σε αναγνώριση του επιστημονικού του έργου το 2014 του απονεμήθηκε το Βραβείο Ιστορίας του Ισραήλ.

Το εντυπωσιακό σε ποσότητα, αλλά και ποιότητα επιστημονικό έργο του Irad Malkin περιλαμβάνει 13 μονογραφίες και επιμέλειες συλλογικών τόμων, 65 άρθρα και πλήθος βιβλιοκρισιών και λημμάτων σε εγκυκλοπαίδειες. Περιστρέφεται γύρω από θέματα εθνικής ταυτότητας, αποικισμού, τη θεωρία των δικτύων, την αρχαία θρησκεία και τον μύθο, την ιστορία και την ιστοριογραφία της Μεσογείου.

Μεταξύ των μονογραφιών του αξίζει να αναφερθούν εν συντομία οι ακόλουθες: Στο βιβλίο του *Myth and Territory in the Spartan Mediterranean*, Cambridge University Press 1994 (επανεκδόθηκε το 2002 και 2003, και έχει μεταφραστεί στα γαλλικά με τον τίτλο *La Méditerranée spartiate: mythe et territoire*, 1999, 2η έκδοση 2004) ο Irad Malkin αποδεικνύει με πειστικά επιχειρήματα την ύπαρξη κατά την αρχαϊκή εποχή της μεγάλης επιρροής των Λακεδαιμονίων σε ολόκληρο το εύρος της Μεσογείου μέσω των πολυάριθμων αποικιών που η Σπάρτη ίδρυσε την περίοδο εκείνη, επιρροής που δικαιολογεί τον όρο της «σπαρτιατικής Μεσογείου»· ιδιαίτερα ενδιαφέροντα είναι τα συμπεράσματα του Irad Malkin που αφορούν τον ιστορικό-πολιτικό ρόλο τον οποίο διαδραμάτισαν διάφοροι μύθοι της Σπάρτης (μύθος των Ηρακλειδών, επίσκεψη του Μενέλαου στη Λιβύη κατά την ομηρική *Οδύσσεια*, ίδρυση της Κυρήνης κ.ο.κ.) στη διαδικασία αυτή.

Στο βιβλίο του *The Returns of Odysseus: Colonization and Ethnicity*, University of

Phoca PDF

California Press 1998 (ιταλ. μετάφραση *I ritorni di Odisseo* 2004), το οποίο χαρακτηρίστηκε "essential reading" για ομηριστές, ιστορικούς της αρχαϊκής εποχής και μελετητές της αρχαίας εθνολογίας, ο Irad Malkin εστιάζει στον ρόλο των μύθων στην ίδρυση, την εθνική ταυτότητα αλλά και τις σχέσεις με τον ελληνικό κόσμο των αποικιών στη Βορειοδυτική Ελλάδα και την Ιταλία. Σε αυτή τη συνάρτηση η σημασία των ομηρικών μύθων, και ιδιαίτερα του μύθου των νόστων των Αχαιών ηρώων από την Τροία, αποδεικνύεται καίρια. Ο ομηρικός μύθος προσέφερε σε μη ελληνικές εθνοτικές ομάδες το μέσο όχι μόνο της σύνδεσής τους με τον ελληνικό πολιτισμό αλλά της συγκρότησης της εθνικής τους ταυτότητας χαρίζοντάς τους ένα «ιστορικό» παρελθόν, με λίγα λόγια «όλη η εθνογραφία της Μεσογείου μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει τις απαρχές της στην Μεγάλη Έκρηξη (το Bing Bang) του Τρωικού πολέμου».

Στο πιο πρόσφατο και αναμφισβήτητα πιο πρωτότυπο έργο του, *A Small Greek World: Networks in the Ancient Mediterranean*, Oxford University Press, 2011 (2η έκδ. 2013, γαλλ. μετάφραση *Un tout petit monde: les résaux grecs de l'antiquité,* 2018), ο Irad Malkin εφαρμόζει τα μοντέλα του μικροκόσμου δικτύων των φυσικών επιστημόνων Duncan Watts και Steven Strogatz καθώς και των Albert-László Barabási και Réka Albert, προκειμένου να υποστηρίξει ότι ο «Ελληνικός ιστός» (Greek Wide Web), που συγκροτούσαν οι αναρίθμητες ιστορικές σχέσεις μεταξύ λαών, τόπων και πολιτιστικών πρακτικών στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο της αρχαϊκής εποχής, προσομοιάζει σε ένα σύνολο κόμβων και συνδέσεων στο πλαίσιο του οποίου οι υπερσυνδέσεις συνέτειναν στη γέννηση του Ελληνικού πολιτισμού. Το βιβλίο χαιρετίστηκε ομόθυμα ως «μείζων συμβολή» που θα προσφέρει το απαραίτητο εννοιολογικό οπλοστάσιο για μελέτες σε όλους τους τομείς της αρχαίας ελληνικής ιστορίας, γλώσσας και πολιτισμού.

ΠΗΓΗ: ΙΣΤΟΤΟΠΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ**, 31.5.2019**

Phoca PDF